

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **I. V.,** zastoupen JUDr. Radimem Vicherkem, advokátem se sídlem Masná 8, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 12. 2011, č. j. 63 Az 30/2009 - 134,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce – advokátovi JUDr. Radimu Vicherkovi – **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 5.760 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce I. V. se podanou kasační stížností domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 12. 2011, č. j. 63 Az 30/2009 - 134, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě (dále též „krajský soud“) napadeným rozsudkem ze dne 13. 12. 2011, č. j. 63 Az 30/2009 - 134, zamítl žalobu ukrajinského státního příslušníka: I. V. proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 16. 4. 2009, č. j. OAM-243/VL-18-08-2009, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. f)

zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud při svém rozhodování vyšel z toho, že žalobce v tomto ani v jiném řízení netvrdil, že byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalobce jen tvrdil, že svou vlast opustil poté, co byl vyslýchán policisty jako svědek ve věci fyzického napadení jemu neznámé osoby. Policisté po něm požadovali, aby udal pachatele tohoto napadení. Jelikož zapřel, že by o této události cokoliv věděl, policisté mu vyhrožovali, že tento čin přičtou jemu a jeden z nich ho udeřil. Následující den se ukryl u příbuzného, s nímž se radil o tom, co dále učiní. Strýc pak napsal stížnost na policisty za něj. Matka mu též sdělila, že se na jeho pobyt ptali neznámí lidé, kteří se představili jako příbuzní oběti a jako příslušníci Ukrajinské národní sebeobrany, všichni s cílem dosáhnout jeho svědectví ve věci napadení neznámé osoby. Měl-li však žalobce za tohoto stavu výhrady vůči chování policistů, mohl své námitky uplatnit na místě samém, popřípadě si mohl na ně stěžovat u nadřízených funkcionářů. Tento postup však žalobce nezvolil a odstěhoval se ke strýcovi, který napsal stížnost na policisty za něj. Žalobce nevyčkal ani výsledku šetření této stížnosti a odcestoval do České republiky. Uvedené skutečnosti tvrzené žalobcem, tedy snaha vyhnout se možným problémům s neznámými osobami z toho důvodu, že odmítl konkrétně vypovídat ve věci fyzického napadení jiné osoby, jakož i pozdější legalizace pobytu v České republice, nejsou ale důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Je tomu tak proto, že žalobce jinak vylučoval problémy se soukromými osobami v zemi původu i problémy se státními orgány na Ukrajině, a výčet důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, které jsou vyjmenovány v § 12 zákona o azylu, je taxativní (pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má). Uvedené tvrzení žalobce proto nelze podřadit důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Pokud pak žádost o udělení mezinárodní ochrany byla vyhodnocena z hlediska ustanovení § 12 zákona o azylu jako zjevně nedůvodná, zabýval se krajský soud tím, zda zde nejsou relevantní důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Ani v tomto směru však krajský soud neshledal pochybení (v řízení nedošlo k vadám, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí). Žalobce v průběhu řízení před správním orgánem i před správním soudem také neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno dospět k závěru, že by mu v případě návratu do země původu hrozilo nebezpečí vážné újmy podle druhého odstavce § 14a zákona o azylu a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Tvrzení žalobce uvedené v žalobě, že mu v zemi původu hrozí vážná újma od soukromých osob, které mají postavení veřejných funkcionářů a tomu odpovídající pravomoci se jeví jako nevěrohodné. Toto tvrzení žalobce nezmínil ani v podání první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ani v protokolu o pohovoru. Teprve v žalobě ze dne 21. 4. 2009 uvádí toto tvrzení a přitom tuto námitku nikterak nekonkretizoval. Navíc dosud uváděl, že ve své vlasti neměl žádné problémy. U žalobce proto nelze hovořit o důvodech, pro které je možno udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu. Jinak měl žalobce možnost se před vydáním rozhodnutí k řízení vyjádřit, něco dodat a doplnit. Pohovor byl veden za účasti tlumočnice z jazyka ruského. Rozhodnutí žalovaného má všechny náležitosti požadované ustanovením

§ 68 správního řádu. Z jeho odůvodnění vyplývá, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl žalovaný veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Žalobce měl také možnost navrhnout důkazy ke svým tvrzením před správním orgánem, ale této možnosti nevyužil. Po procesní stránce je však rozhodující to, že sám žalobce neuvedl ve správním řízení žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Proto je třeba považovat za nedůvodnou námitku žalobce, že žalovaný neprovedl důkazy, které byly potřebné ke zjištění skutečného stavu věci.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opřel o ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel především namítl, že řízení před krajským soudem trpí vadou spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanovení o řízení před správním orgánem [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Je tomu tak proto, že se osobně neúčastnil jednání před krajským soudem. Správní soud se omezil pouze na konstatování, že se k jednání nedostavil, ačkoliv mu předvolání k tomuto úkonu bylo včas doručeno uložením na poště. Krajský soud však již neuvedl, kam mu bylo předvolání k jednání doručováno. Jako žalující účastník řízení se zdržoval nejen na adrese Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, Kostelec nad Orlicí, ale i v P. 9 – K., L. 1448. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu však není zřejmé, na jakou z uvedených adres mu správní soud doručoval předvolání k jednání a zda případně pátral po jeho dalším pobytu na jiné adrese. Uvedeným postupem mu tak krajský soud znemožnil uplatnit právo účastnit se jednání a vyjádřit se ke všem prováděným důkazům. Stěžovatel posléze namítá, že správní orgán ani krajský soud neposoudily správně jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany, potažmo se řádně ani nezabývaly okolnostmi možných podmínek udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. Tyto orgány především pochybily v tom, že přesně a úplně nezjistily skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí (zejména jimi nebyla vyžádána aktuální zpráva o stavu dodržování lidských práv v zemi původu), které tak vycházely pouze ze své úřední činnosti. Lze proto mít pochybnosti o objektivně zjištěném stavu, jež je podstatný pro rozhodování o udělení azylu. Krajský soud tak učinil své rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Stěžovatel z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalované Ministerstvo vnitra v písemném vyjádření ke kasační stížnosti odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele, i na obsah vydaného správního rozhodnutí. Skutečný stav věci byl zjištěn přesně a úplně a podkladem pro toto zjištění byly zejména žádost stěžovatele o udělení azylu a pohovor se stěžovatelem. Aplikace ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu pak byla zcela na místě. Je tomu tak proto, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu nebo, že by mu hrozila vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu. Ministerstvo proto navrhlo, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu při vázanosti rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.), a jelikož sám neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Nejvyšší správní soud, který rozhoduje o kasační stížnosti proti napadenému rozsudku krajského soudu, vychází z toho, že i v řízení o kasační stížnosti se kasační soud řídí dispoziční zásadou. Je provedením této dispoziční zásady, jestliže ustanovení § 106 odst. 1 s. ř. s. ukládá stěžovateli povinnost označit rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvést, z jakých důvodů (skutkových a právních) toto soudní rozhodnutí napadá a považuje výroky tohoto rozhodnutí za nezákonné. Rozsah napadení soudního rozhodnutí a uvedení skutkových a právních důvodů pak znamená povinnost stěžovatele tvrdit, že soudní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonu nebo jinému předpisu, která má charakter předpisu právního a toto tvrzení také odůvodnit. Činnost kasačního soudu je pak ohraničena rámcem takto vymezeným (rozsah napadení soudního rozhodnutí a skutkové a právní důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí) a tento soud se musí omezit na zkoumání napadeného rozhodnutí jen v tomto směru, nejde-li ovšem o vadu, k níž musí hledět z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Nedostatek stěžovatelova tvrzení, že vydáním napadeného soudního rozhodnutí byl porušen zákon nebo jiný právní předpis, představuje vadu kasační stížnosti, která brání jejímu věcnému vyřízení. I při nejmírnějších požadavcích proto musí být z kasační stížnosti poznatelné, v kterých částech a po jakých stránkách má kasační soud napadené soudní rozhodnutí zkoumat, přičemž kasační soud není povinen ani oprávněn sám vyhledávat možné nezákonnosti soudního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit námitce stěžovatele, že mu krajský soud konáním ústního jednání v jeho nepřítomnosti znemožnil uplatnit právo účastnit se tohoto jednání a vyjádřit se ke všem prováděným důkazům.

V řízení o žalobě stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ze dne 16. 4. 2009, č. j. OAM-243/VL-18-08-2009, kterým byla stěžovateli podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná žádost o udělení mezinárodní ochrany, zastupoval stěžovatele JUDr. Radim Vicherek, advokát. Krajský soud k jednání o žalobě, které nařídil na 13. 12. 2011 v 8,00 hod., předvolal žalobce, jeho zástupce pro celé řízení, žalovaného a tlumočnici. Předvolání k jednání s dalšími materiály převzal advokát JUDr. Radim Vicherek dne 24. 11. 2011 a žalovaný správní orgán a tlumočnice dne 21. 11. 2011. Stěžovateli bylo předvolání k jednání adresováno do Pobytového střediska v Kostelci nad Orlicí, Rudé armády 1000, opatřené doručenkou do vlastních rukou (typ I.). Jelikož adresát nebyl zastižen, byla zásilka (písemnost) uložena a připravena k vyzvednutí dne 21. 11. 2011. Adresátovi byla zanechána výzva, aby si zásilku (písemnost) vyzvedl, což adresát neučinil. Protože zásilku (písemnost) nebylo možno po uplynutí 10 dnů vložit do schránky adresáta, byla dne 2. 12. 2011 vrácena krajskému soudu, jemuž byla doručena dne 5. 12. 2011. Krajský soud tohoto dne ještě z opatrnosti zjišťoval v evidenci Ministerstva vnitra přítomnost stěžovatele v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí. Jelikož zjistil, že v době doručování dne 18. 11. 2011 stěžovatel přišel do tohoto pobytového střediska, spis bez opatření připravil k ústnímu jednání. Dne 13. 12. 2011 pověřil advokát JUDr. Radim Vicherek substituční plnou mocí k zastupování stěžovatele u Krajského soudu v Ostravě

advokáta Mgr. Farida Alizeye. Podle protokolu o jednání ze dne 13. 12. 2011, vyhotoveného správním soudem, se stěžovatel jako žalobce k jednání nedostavil (doručení vykázáno uložením), přítomni byli v substituci zástupce stěžovatele advokáta JUDr. Radima Vicherka advokát Mgr. Farid Alizey, dále pověřená zástupkyně žalovaného Ministerstva vnitra Mgr. J. R. a tlumočnice. Zástupce stěžovatele při jednání přednesl žalobu, samosoudkyně provedla důkaz obsahem správního a soudního spisu a po přednesu závěrečných návrhů zástupců stěžovatele a žalovaného vyhlásila rozsudek, kterým žalobu stěžovatele zamítla a rozhodla o nákladech řízení a odměně ustanoveného advokáta JUDr. Radima Vicherka.

Podle ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s. má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat, doručí se i jim.

Ustanovení § 42 odst. 2 s. ř. s. řeší případy, kdy má účastník zástupce a přichází do úvahy doručování buď pouze tomuto zástupci, nebo jak tomuto zástupci, tak účastníkovi. Má-li účastník zástupce s procesní plnou moci (vždy v případě zastoupení advokátem), doručují se písemnosti vždy jen tomuto zástupci, pokud zákon nestanoví něco jiného. Nejenom zástupci, ale také účastníku samotnému se doručuje v případě, že má účastník sám osobně něco vykonat. Úkony, které má účastník osobně v řízení vykonat se rozumí případy, kdy konkrétní jednání nemůže učinit nikdo jiný než účastník samotný. Musí jít tedy o tzv. jednání nezastupitelné. Jestliže ve sporném řízení účastník nenavrhne důkaz svou vlastní výpovědí, není an zásadně důvodu účastníka osobně předvolávat k ústnímu jednání; soud v tomto případě vyrozumí o jednání jen zástupce s plnou mocí pro celé řízení.

Na těchto zásadách stojí i civilistická judikatura např. Soudní judikatura 123/98 podle níž *„účastníku, jejž zastupuje osoba s plnou mocí pro celé řízení, se předvolání k jednání doručuje zpravidla jen tehdy, je-li jeho osobní účast nezbytná např. proto, že má být proveden důkaz jeho výslechem“* nebo Právní rozhledy 6/93 s. 210 podle které *„postupem soudu nebyla účastníku odňata možnost jednat před soudem [§ 237 písm. f) o.s.ř.], jestliže o nařízení jednání soudu, kdy přítomnost účastníků řízení nebylo třeba, byl řádně vyrozuměn jen jeho zástupce s procesní plnou mocí“*. Toto judikaturu lze modifikovaně uplatňovat i v soudním řízení správním.

Podle § 42 odst. 5 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobné předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení.

Zákon zachovává rozdělení na doručování do vlastních rukou (§ 49 odst. 1 o. s. ř.) a doručování prosté (§ 50 o. s. ř.), přičemž do vlastních rukou se doručují písemnosti, u nichž to stanoví zákon (žaloba, platební rozkaz, rozsudek apod.) nebo to nařídí předseda senátu. Možnosti u doručování do vlastních rukou jsou: a) adresát zastižen - písemnost je mu doručena, b) adresát nezastižen - zanechána výzva, písemnost je uložena u provozovatele poštovních služeb nebo u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení, 1) adresát si vyzvedne písemnost v úložní době (10 dní), písemnost je doručena dnem převzetí, 2) nevyzvedne-li si adresát písemnost, po uplynutí 10 dnů se písemnost považuje za doručenou, nastává fikce doručení a:- po uplynutí lhůty doručující orgán vloží

písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, nebo - není-li schránky, písemnost se vrací odesílajícímu soudu, který vyvěsí sdělení o vrácení písemnosti na úřední desce soudu, c) adresát nezastižen a není možné zanechat výzvu (v případech, kdy na adrese není budova), písemnost vrací doručující orgán odesílajícímu soudu, soud vyvěsí výzvu k vyzvednutí písemnosti na úřední desce, po uplynutí lhůty 10 dnů po vyvěšení výzvy se považuje písemnost za doručenou.

Pokud pak adresát nebude na adrese zastižen (§ 49 odst. 2 o. s. ř.), doručující orgán zanechá písemnou výzvu k vyzvednutí písemnosti. Výzva se zpravidla zanechá v domovní nebo jiné adresátem užívané schránce, kterou se rozumí i poštovní dodávací schránka P. O. Box. Pokud schránka není, výzva se zanechá na jiném vhodném místě (například na dveřích bytové jednotky, domu). Písemnost se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb, jestliže se písemnost doručuje jeho prostřednictvím, v ostatních případech u okresního soudu, v jehož obvodu je místo doručení. Pokud není možné výzvu zanechat (tzn. ve velmi ojedinělých případech, nebude-li v místě adresy pro doručování žádná budova), písemnost doručující orgán vrátí odesílajícímu soudu. Soud na své úřední desce vyvěsí výzvu k vyzvednutí písemnosti a písemnost uloží (§ 49 odst. 3 o. s. ř.). Pokud si adresát nevyzvedne písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí (u doručujícího orgánu či u soudu), platí, že písemnost byla doručena posledním dnem této lhůty, i v případě, že se adresát o uložení písemnosti nedozvěděl. Nastává tedy fikce doručení (§ 49 odst. 4 o. s. ř.). Po uplynutí lhůty 10 dnů doručující orgán vloží písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky. Smyslem tohoto ustanovení je, aby se adresát, i když si písemnost nevyzvedl v požadované lhůtě, mohl s písemností seznámit. Pokud není taková schránka, doručující orgán vrátí písemnost odesílajícímu soudu, který vyvěsí na úřední desce sdělení o vrácení písemnosti.

V projednávané věci bylo stěžovateli doručeno na adresu Pobytové středisko v Kostelci nad Orlicí, Rudé armády 1000 předvolání k jednání na 13. 12. 2011, opatřené doručenkou do vlastních rukou typu I. (připraveno k vyzvednutí dne 21. 11. 2011 a stěžovatel si nevyzvedl písemnost do 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí). Neúčast předvolaného stěžovatele nebránila projednání a skončení věci, když správnímu soudu nebyly známy důvody pro odročení jednání (§ 49 odst. 3 s. ř. s.). V tomto případě stěžovatel jako žalobce ve své žalobě ani později nenavrhl důkaz svou vlastní výpovědí. Nebylo proto zásadně důvodu stěžovatele předvolávat k ústnímu jednání zejména když byl kvalifikovaně zastoupen advokátem, který byl v souladu s uvedenou judikaturou řádně předvolán. Ostatně advokát mohl stěžovatele vyrozumět i o konání ústního jednání. Pokud krajský soud stěžovatele k jednání obeslal, bylo tomu patrně z opatrnosti. Stěžovatel se v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí nikdy nepřetržitě nezdržoval, dostavoval se vždy pouze na jeden den a týž den odjížděl opět na dlouhodobé opuštění střediska. Tak tomu bylo i dne 18. 11. 2011, kdy odešel z pobytového střediska na dlouhodobé opuštění ze kterého se vrátil dne 19. 12. 2011. Ještě téhož dne odešel na další dlouhodobé opuštění, odkud se vrátil dne 18. 1. 2012. Ještě téhož dne ale opět odešel a do pobytového střediska se již nevrátil. Tato zjištění lze dovodit z obsahu zpráv Pobytového střediska Kostelec ze dne 3. 4. 2012 a ze dne 18. 4. 2012. Advokát stěžovatele však podle obsahu protokolu o jednání vystupoval před správním soudem aktivně. Vznášel připomínky nejen proti správnímu orgánu, ale především k důkazům, které byly samosoudkyní při jednání čteny. V závěrečném návrhu pak advokát dovodil, že u

stěžovatele nebylo na místě aplikovat ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. V žádném případě proto nelze opodstatněně tvrdit, jak to činí stěžovatel v kasační stížnosti, že stěžovateli bylo v důsledku jeho neúčasti znemožněno vyjádřit se ke všem prováděným důkazům. V důsledku kvalifikované aktivity jeho advokáta se tak nestalo. Pokud by pak advokát stěžovatele u ústního jednání shledal, že je namístě, aby se k věci vyjádřil osobně stěžovatel, mohl navrhnout odročení jednání (§ 50 s. ř. s.) za účelem výslechu stěžovatele, což uvedený advokát neučinil. Stěžovatel tak postupem krajského soudu nebyl materiálně vůbec zkrácen na svém právu na spravedlivý proces, které vyplývá z ustanovení čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb., ve znění protokolu vyhlášeného pod č. 243/1998 Sb., čl. 90 a čl. 96 odst. 2 Ústavy, jakož i z čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stejně tak nebyl zbaven možnosti hájit svá práva před správním soudem prostřednictvím svého zástupce, který mu byl ustanoven soudem k ochraně práv.

Nejvyšší správní soud nesouhlasí ani s námitkou stěžovatele, že správní orgán a krajský soud pochybily v tom, že přesně a úplně nezjistily skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí (zejména jimi nebyla vyžádána aktuální zpráva o stavu dodržování lidských práv v zemi původu), které tak vycházely pouze ze své úřední činnosti. Lze proto mít pochybnosti o objektivně zjištěném stavu, jež je podstatný pro rozhodování o udělení azylu.

Uvedený stížní bod je zcela obecný a není z něho patrno, v jakém směru a jakých konkrétních pochybení se měl správní orgán dopustit při zjišťování skutkového stavu věci a při dokazování. Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 - 74, dostupném na www.nssoud.cz, zaujal názor, že „není důvodem kasační stížnosti ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., cituje-li stěžovatel toliko zákonný text tohoto ustanovení nebo jeho část, aniž by jej v konkrétní věci specifikoval, a nekonkretizuje-li vady v řízení či vady v právním úsudku, jichž se soud podle stěžovatele dopustil“. Obdobně se vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, uveřejněném pod č. 312/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kde uvedl, že „pokud stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud vychází z premisy „nechť si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatelka v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věcí, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí“. Povinnost zjistit skutkový stav věci má v tomto případě správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které stěžovatel jako žadatel o azyl uvedl v průběhu správního řízení. Námitka týkající se politické situace na Ukrajině nebyla v dané věci právně relevantní pro posouzení možnosti udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, protože stěžovatelem tvrzené skutečnosti nesvědčily o jeho pronásledování v této zemi z důvodu uplatňování politických práv a svobod. V této souvislosti je třeba připomenout i judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, sp. zn. 5 Azs 170/2004) má správní orgán povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. Ze žádného ustanovení

zákona o azylu, ani jiného zákona nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutkový stav věci podle správního řádu má proto správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Pokud tedy správní orgán umožnil stěžovateli, jako žadateli o udělení azylu, sdělit v žádosti a v protokolu o pohovoru všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Správní orgán standardně vycházel při svém rozhodování ze žádosti stěžovatele o udělení azylu a z jeho výpovědi učiněné v rámci protokolu o pohovoru, které jsou obsahem správního spisu.

Správní orgán, ani krajský soud proto nemusely věcně hodnotit zprávy o situaci v dodržování lidských práv v zemi původu Ukrajině, protože v řízení nevyvstalo, že by stěžovatel byl uprchlíkem ve smyslu čl. 1 písm. A bodu 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků ve spojení s čl. 1 bodem, 2 její přílohy, Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků z 31. ledna 1967 (vše vyhlášeno pod č. 208/1993 Sb., dále jen „Úmluva“). Nebyl jím proto, že ze zjištěných skutečností nevyplývá, že by mohl mít oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i pro zastávání určitých politických názorů, nebo že by vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítal ochranu své vlasti. Aplikační přednost čl. 33 odst. 1 Úmluvy (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 - 64, uveřejněný pod č. 1336/2007 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005 - 75, www.nssoud.cz) proto v případě stěžovatele vůbec nepřipadá v úvahu.

Nejvyšší správní soud nemůže přisvědčit námitce stěžovatele, že správní orgán ani krajský soud neposoudily správně jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany, potažmo se řádně ani nezabývaly okolnostmi možných podmínek udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu.

Uvedený stížní bod je rovněž zcela obecný a není z něho patrno, v jakém směru a jakých konkrétních pochybení se měl krajský soud dopustit při posuzování neudělení mezinárodní ochrany, včetně neudělení doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud z těchto důvodů proto nemůže takto formulovanou námitku konkrétně přezkoumat.

Lze proto říci jen to, že krajský soud se ve svém obsáhlém rozsudku podrobně zabýval od strany 8 až do strany 12 důvody pro které nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana, včetně doplňkové ochrany. Nejvyšší správní soud se s argumentací krajského soudu ztotožňuje a v podrobnostech odkazuje na výstižné odůvodnění napadeného rozsudku správního soudu.

Nejvyšší správní soud z uvedených důvodů došel k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti napadenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti rozsudkem bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 2 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., za použití ustanovení § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl a podle obsahu spisu úspěšnému správnímu orgánu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 29. 4. 2011, č. j. 63 Az 30/2009 - 91, ustanoven zástupcem advokát JUDr. Radim Vicherek. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta, včetně hotových výdajů, stát. Podle § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky (první porada s klientem dne 13. 1. 2012, včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem) a písm. d) téže vyhlášky (sepsání kasační stížnosti ze dne 13. 1. 2012), náleží ustanovenému advokátovi odměna za jeden úkon právní služby v částce 2.100 Kč, a podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky i náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby, celkem tedy částka 4.800 Kč. Jelikož zástupce stěžovatele je advokát, který je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se částka 4.800 Kč o částku, která odpovídá příslušné sazbě daně, jež činí 20 %, tj. o částku 960 Kč. Celková částka 5.760 Kč bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** žádné opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu